

Národní výzkum užívání návykových látek 2012

Kouření, užívání alkoholu a dalších drog v obecné populaci

obsah

1 INFORMACE O STUDII

1/1 Úvod

1/2 Metodika studie

2 LEGÁLNÍ DROGY

2/1 Kouření tabáku

2/2 Konzumace alkoholu

2/3 Užívání psychoaktivních léků

2/4 Užívání těkavých látek

3 ZKUŠENOSTI S UŽITÍM NELEGÁLNÍCH DROG

3/1 Přehled zkušeností s užitím drog v obecné populaci

3/2 Užívání konopných látek

4 DOSTUPNOST DROG A SUBJEKTIVNÍ VNÍMÁNÍ RIZIK

4/1 Dostupnost drog

4/2 Vnímání rizik spojených s užíváním drog

BŘEZEN - DUBEN 2013

Souhrn hlavních výsledků studie v roce 2012

■ Tabák ve formě cigaret, doutníků, dýmky nebo vodní dýmky kouřilo v posledním měsíci 34,4 % dotázaných, 23,1 % osob (28,2 % mužů a 18,1 % žen) uvedlo pravidelné denní kouření.

■ Alkohol v posledním roce pilo 84,0 % dotázaných (88,8 % mužů a 79,4 % žen). Zatímco mezi ženami převládala nízká frekvence pití alkoholu (58,9 % pilo alkohol maximálně 4krát do měsíce), muži konzumovali alkohol významně častěji (38,0 % pilo alkohol nejméně 2krát týdně).

■ Pití nadměrných dávek alkoholu uvedla více než polovina všech dotázaných; časté pití nadměrných dávek alkoholu uváděli především respondenti ve věku 35–44 let. Nadměrné dávky alkoholu alespoň jednou týdně nebo častěji konzumovalo 12,9 % všech dotázaných – 21,1 % mužů a 4,9 % žen.

■ Škodlivé nebo problémové pití alkoholu podle screeningové škály CAGE se týká 9,3 % populace (12,6 % mužů a 5,6 % žen), rizikové pití celkem 19,3 % dotázaných. Výskyt škodlivého nebo problémového pití je nejčastější ve věkové skupině 25–34 let, výskyt rizikového pití pak ve věkové skupině 45–54 let.

■ Léky na uklidnění nebo nespavost užívalo v posledním roce 6,1 % dotázaných (4,1 % mužů a 8,0 % žen), tři čtvrtiny užívaly léky

pravidelně. Léky na bázi opiátů/opioidů užílo v posledních 12 měsících výrazně méně respondentů – 2,6 % (2,2 % mužů a 2,9 % žen); dvě třetiny z nich pravidelně. Psychoaktivní léky užívaly především ženy a respondenti ve věkové skupině 55–64 let. Bez doporučení lékaře nebo jinak než dle pokynů lékaře nebo lékárníka užílo sedativa nebo hypnotika v posledním roce 9,6 % a léky na bázi opiátů/opioidů 15,1 % z uživatelů těchto léků.

■ Nejčastěji užitou nelegální drogou v obecné populaci byly konopné látky – zkušenost s nimi uvedlo 27,9 % respondentů (34,9 % mužů a 21,2 % žen) ve věku 15–64 let. Druhou nejčastěji užitou drogou byly halucinogenní houby (lysohlávkvy) (5,3 %), následované extází (3,6 %). Poměrně vyrovnané jsou zkušenosti s užitím pervitinu nebo amfetaminů, kokainu a LSD (2,3–2,8 %), zatímco zkušenosti s heroinem jsou na nízké úrovni (0,6 %). Nové psychoaktivní drogy (rostlinné nebo syntetické) užílo 1,1 % dotázaných.

■ V horizontu posledních 12 měsíců a posledních 30 dnů je výskyt užívání nelegálních drog v obecné populaci na velmi nízké úrovni – pouze v případě konopných látek uvedlo užití 9,2 %, resp. 4,4 % respondentů. Přibližně 20 % z těch, co drogu užíli v posledním roce, lze považovat za příležitostné uživatele marihuany (užívali jednou až

několikrát měsíčně). Odhadem 20 % lze označit za pravidelné uživatele (užívali nejméně jednou týdně nebo častěji) – při přepočtu na celou populaci se jedná o 1,9 % osob ve věku 15–64 let, ovšem až 3,5 % mladých dospělých ve věku 15–24 let.

■ Podle screeningové škály CAST spadalo 17,5 % osob, které užily konopí v posledním roce, do kategorie mírného/středního rizika a 13,7 % dotázaných do kategorie vysokého rizika v souvislosti

s užíváním konopných látek. Podíl osob ve vysokém riziku odpovídal cca 1 % populace ve věku 15–64 let.

■ Relativně vysoká je v obecné populaci subjektivně vnímaná dostupnost konopných látek – celkem snadno nebo velmi snadno by si je dokázalo obstarat 40,2 % respondentů. Více než polovina (57,7 %) dotázaných považuje experiment s marihuanou za bezrizikový nebo za spojený s jen malým rizikem, ovšem pětina mladých dospělých nepovažuje za rizikové ani pravidelné kouření marihuany nebo hašiše.

1 INFORMACE O STUDII

1/1 Úvod

V roce 2012 realizovalo Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti (NMS) ve spolupráci se sociologickou agenturou SC&C rozsáhlý dotazníkový průzkum s názvem Národní výzkum užívání návykových látek 2012. Cílem studie bylo zmapovat situaci v oblasti užívání legálních a nelegálních drog v obecné populaci ČR ve věku 15–64 let.

V rámci studie byly sledovány nejen ukazatele týkající se aktuální situace v oblasti kouření, konzumace alkoholu, užívání psychoaktivních léků, zkušeností s užitím nelegálních drog, ale také problematika vnímání rizikovitosti užívání návykových látek a jejich dostupnosti a nabídky. Studie přímo navazovala na Celopopulační studii užívání návykových látek a postojů k němu v České republice v roce 2008 (Běláčková et al. 2012) a umožňuje tedy hodnotit vývoj situace v ČR v letech 2008–2012. Dotazník studie vycházel z Evropského modelového dotazníku (European Model Questionnaire, EMQ) doporučeného Evropským monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, 2002), navíc byl doplněn o podrobné speciální moduly zaměřené na trh s konopnými látkami (včetně užívání konopí k léčebným účelům), duševní zdraví a hraní sázkových her. V průběhu prohibice alkoholu vyvolané sérií otrav metanolem z konzumace lihových nápojů v ČR na podzim 2012 byl dotazník doplněn ještě o dodatečný modul zabývající se konzumací a získáváním alkoholických nápojů za prohibice. Tento souhrn přináší informace o prevalenci kouření, pití alkoholu a užívání nelegálních drog v obecné populaci v roce 2012. Podrobnější analýza situace v širším kontextu bude zveřejněna formou výzkumné zprávy ze studie tak, jako tomu bylo v případě předchozích realizovaných studií.

1/2 Metodika studie

Národní výzkum užívání návykových látek 2012 byl zaměřen na obecnou populaci ČR ve věku 15–64 let. Respondenti byli pro studii vybráni víceetapovým náhodným výběrem – v první fázi byly vybrány obce a v nich startovací adresy pro tazatele, v dalších fázích byly vybrány metodou náhodné procházky

jednotlivé domácnosti a v nich jednotliví respondenti. Cílem studie bylo získat alespoň 2000 respondentů; vzhledem k odhadované návratnosti 60–65 % bylo vybráno a následně osloveno celkem 6210 domácností. Konečný výběrový soubor dotázaných tvořilo celkem 2134 respondentů.

Sběr dat probíhal od září do listopadu 2012. Každou domácnost navštívili tazatelé v průměru dvakrát. Tazatel vyplňoval s respondentem papírový dotazník. V průběhu dotazování byla respondentům nabídnuta také možnost samovyplňování dotazníku, aby se předešlo případnému předčasnému ukončení dotazování z důvodu neochoty odpovídat na citlivé otázky přímo tazateli.

Ve fázi výběru respondenta v domácnosti odmítlo rozhovor celkem 290 osob (cca 14 %). Častěji se jednalo o muže a respondenty ve věku 40–59 let. K hlavním důvodům odmítnutí účasti ve studii patřil nezájem o výzkum (58 %) a nezájem o dané téma (14 %), podle části oslovených se jedná o plýtvání časem (25 %) a narušení soukromí (16 %) (SC&C, s. r. o., 2012).

Dotazníkový formulář studie obsahoval celkem 34 stran a 204 otázek. Dotazník ovšem obsahoval řadu filtrů, kdy při negativní odpovědi na zkušenost s užitím sledované látky respondent přeskakoval celý blok otázek a pokračoval s vyplňováním dalšího tematicky zaměřeného bloku otázek. Cílem studie bylo zachytit a podrobněji sledovat rozsah a způsoby užívání návykových látek včetně zachycení nových trendů v dané oblasti, ale zároveň udržet srovnatelnost dat v čase a umožnit mezinárodní srovnání výsledků studie.

Samotnému sběru dat předcházelo v srpnu 2012 pilotní ověření dotazníkového formuláře na vzorku 20 osob s cílem identifikovat otázky, které jsou pro respondenta nesrozumitelné, dvojnásobné nebo příliš osobní, a dále se prověřovala logika posloupnosti otázek v dotazníku a nastavení filtrů. Na základě pilotního testování došlo k mírným úpravám v dotazníku (zkrácení úvodního textu), byly připraveny karty pro respondenty k vybraným otázkám a do dotazníku byla doplněna samostatná část týkající se léčebného užívání konopí.

Národní výzkum užívání návykových látek 2012

– stručný přehled o studii

Cílová skupina	Obecná populace ČR ve věku 15–64 let
Výběr respondentů	Vícestupňový náhodný stratifikovaný výběr (23 strat podle NUTS 2 a velikosti místa bydliště; ve vybraných obcích výběr adresy a náhodnou procházkou vybírání respondenti v domácnostech)
Počet kontaktovaných domácností	6210
Míra response	62 % (po vyloučení osob mimo cílovou skupinu výběru)
Počet realizovaných rozhovorů	2134 rozhovorů
Způsob sběru dat	Osobní rozhovor tazatele s respondentem (face-to-face interview) za použití papírového dotazníku (PAPI)
Kontext studie	Užívání legálních a nelegálních drog
Pilotní předvýzkum	21. – 24. 8. 2012
Termín sběru dat	7. 9. – 11. 11. 2012
Vážení dat	Data vážena podle věku, pohlaví, vzdělání, regionu, velikosti obce a ekonomického statutu
Realizátor studie	NMS ve spolupráci s agenturou SC&C

2 LEGÁLNÍ DROGY

V rámci Národního výzkumu užívání návykových látek 2012 byla sledována prevalence kouření, pití alkoholických nápojů, užívání psychoaktivních léků a užití těkavých látek. Zatímco kouření a užívání těkavých látek bylo sledováno ve všech třech obvyklých časových horizontech (užití v životě, v posledních 12 měsících a posledních 30 dnech), konzumace alkoholu a užívání psychoaktivních léků byly sledovány pouze v posledním roce a posledním měsíci.

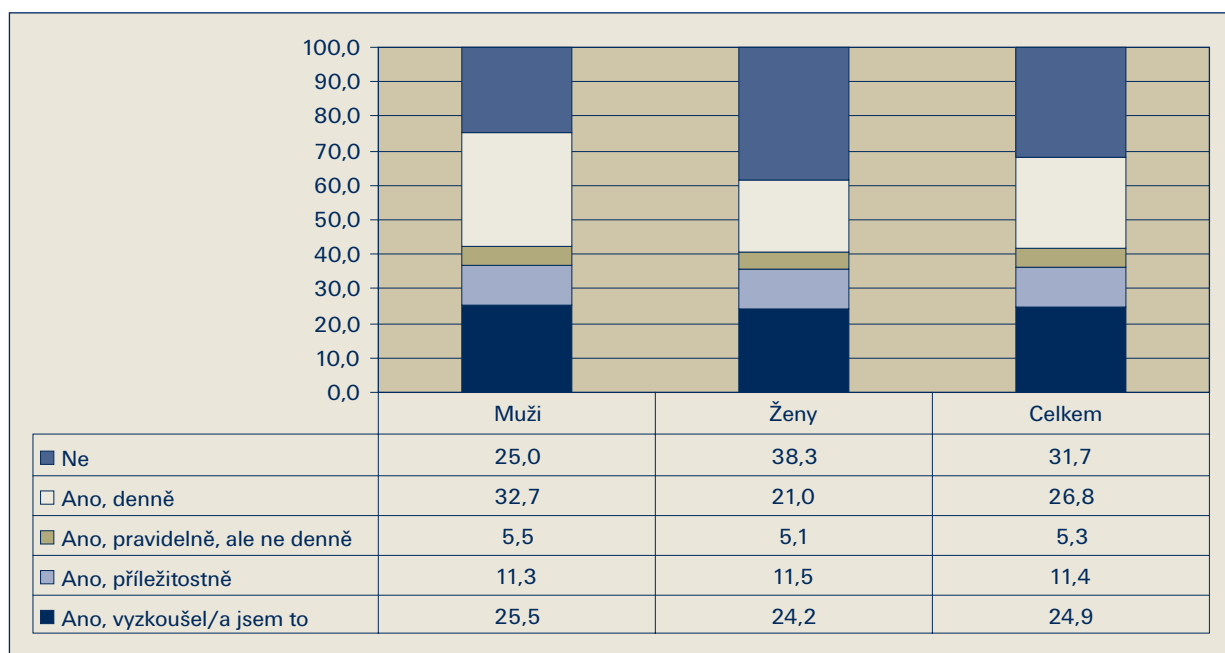
2/1 Kouření tabáku

Tabák ve formě cigaret, doutníků, dýmky nebo vodní dýmky kouřilo alespoň jednou v životě téměř 70 % dotázaných – tabulka 1. S kouřením pouze experimentovalo nebo kouřilo příležitostně 36,3 % dotázaných, pravidelně kouřilo někdy v průběhu života 32,1 % respondentů. Zatímco mezi ženami je vyšší podíl celoživotních nekuřáček, mezi muži je významnější zastoupení denních kuřáků – graf 1.

V posledních 30 dnech kouřilo tabák 34,4 % dotázaných (40,3 % mužů a 28,5 % žen). Celkem 23,1 % osob (28,2 % mužů a 18,1 % žen) uvedlo pravidelné denní kouření v posledním měsíci. Nejvyšší podíl pravidelných a denních kuřáků je ve věkové skupině 25–34 let a ve skupině 45–54 let – tabulka 2.

TABULKA 1: Prevalence užití legálních návykových látek v obecné populaci ve věku 15–64 let (v %)

Návyková látka	Celý život			Posledních 12 měsíců			Posledních 30 dní		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Tabák	75,0	61,7	68,3	46,5	35,1	40,7	40,3	28,5	34,4
Alkohol	-	-	-	88,8	79,4	84,0	78,4	61,5	69,9
Léky na uklidnění a nespavost	-	-	-	4,1	8,0	6,1	2,5	5,7	4,1
Léky na bázi opiátů/opioidů	-	-	-	2,2	2,9	2,6	0,8	1,5	1,2
Těkavé látky	1,5	0,3	0,9	0,5	0,0	0,2	0,2	0,0	0,1

GRAF 1: Celoživotní míra kouření tabáku podle pohlaví (v %)**TABULKA 2: Frekvence kouření tabáku v posledních 30 dnech podle pohlaví a věkových skupin (v %)**

Kouření tabáku	Muži	Ženy	15-24 let	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	Celkem
Ano, příležitostně	8,9	7,8	11,9	9,0	9,6	6,2	4,9	8,3
Ano, pravidelně, ale ne denně	3,2	2,7	2,8	4,4	3,1	3,6	0,9	2,9
Ano, denně	28,2	18,1	21,9	25,3	22,5	24,4	21,6	23,1
Nekouřil/a v posledních 30 dnech	59,7	71,4	63,4	61,3	64,8	65,8	72,6	65,7

Současní denní kuřáci vykouří v průměru 15,1 cigaret denně. Muži jsou silnější kuřáky než ženy – muži průměrně vykouří 16,8 cigaret denně, zatímco ženy 12,5 cigarety denně – tabulka 3. Denní kuřáci utratí měsíčně za cigarety 1422 Kč (muži 1 605 Kč a ženy 1 146 Kč).

V rámci studie bylo také sledováno, nakolik je v obecné populaci rozšířené kouření elektronické cigarety. Alespoň jednou v životě zkusilo elektronickou cigaretu 18,3 % respondentů, tj. necelá polovina z těch, co uvedli zkušenost s kouřením tabáku v životě. Zkušenosti s elektronickou cigaretou jsou vyšší mezi muži

(21,1 % mužů oproti 15,4 % žen) a v nejmladší věkové kategorii (29,4 % ve věku 15-24 let a 21,6 % ve věku 25-34 let oproti 8,6 % ve věku 55-64 let).

Kouření elektronické cigarety bylo sledováno pouze mezi respondenty, kteří uvedli kouření tabáku v posledních 12 měsících. Mezi nimi elektronickou cigaretu vyzkoušelo 5,2 % bývalých příležitostných kuřáků (tj. osob, které nekouřily v posledním měsíci a v minulosti kouřily pouze příležitostně), 11,8 % bývalých pravidelných kuřáků, 41,8 % současných příležitostných a 48,5 % současných pravidelných kuřáků.

TABULKA 3: Průměrný počet vykouřených cigaret a průměrná měsíční útrata za tabák mezi denními kuřáky podle pohlaví a věkových skupin (v %)

Kouření tabáku	Muži	Ženy	15-24 let	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	Celkem
Počet cigaret denně	16,9	12,5	11,5	13,7	15,9	17,1	17,0	15,1
Útrata za tabák měsíčně (Kč)	1 605	1 146	1 257	1 382	1 384	1 579	1 468	1 422

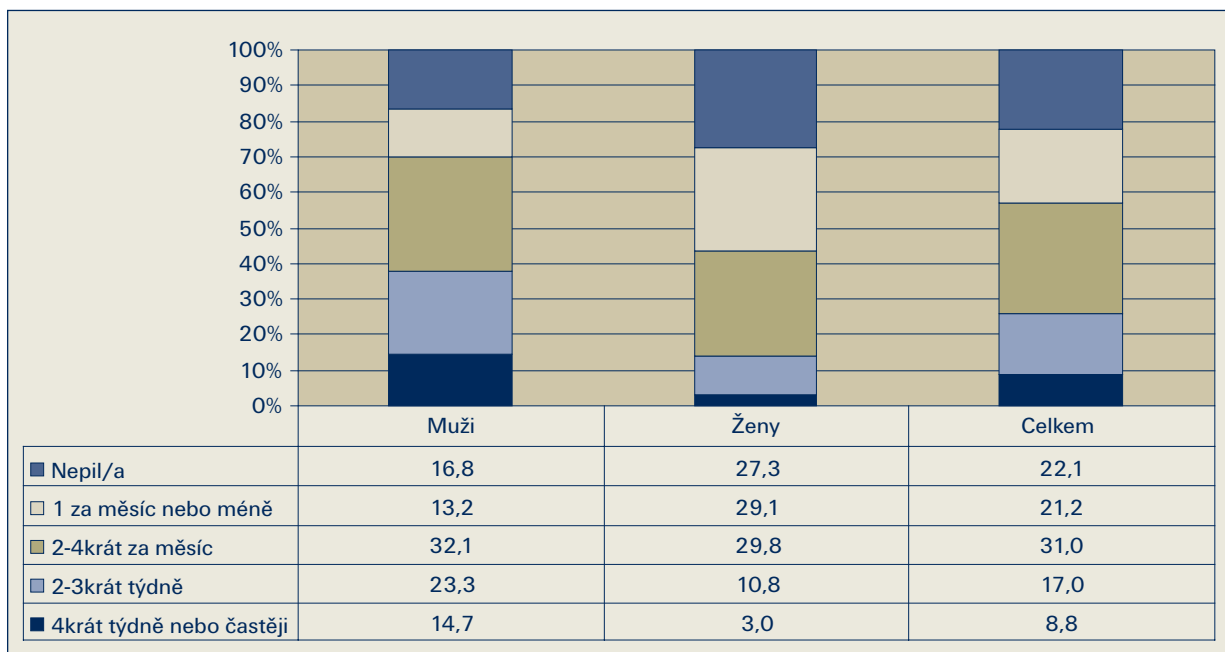
2/2 Konzumace alkoholu

Konzumace alkoholických nápojů byla sledována pouze v horizontu posledních 12 měsíců a posledních 30 dnů. V posledním roce pilo alkohol 84,0 % dotázaných (88,8 % mužů a 79,4 % žen) – tabulka 1. Zatímco mezi ženami převládala nízká frekvence pití alkoholu (58,9 % pilo alkohol maximálně 4krát do měsíce), muži konzumovali alkohol významně častěji (38,0 % pilo alkohol nejméně 2krát týdně) – graf 2.

V posledním měsíci pilo alkohol 69,9 % dotázaných (78,4 % mužů a 61,5 % žen), s frekvencí 3krát týdně a častěji konzumovalo alkohol 17,5 % respondentů (26,4 % mužů a 8,8 % žen). V rámci

studie byla sledována také frekvence pití nadměrných dávek alkoholu, tj. pití 5 a více sklenic alkoholu při jedné příležitosti. Pití nadměrných dávek alkoholu (třebaže s minimální frekvencí) uvedla více než polovina všech dotázaných – 53,9 % (67,1 % mužů a 40,9 % žen). Nadměrné dávky alkoholu alespoň jednou týdně nebo častěji obvykle pilo 12,9 % dotázaných – 21,1 % mužů a 4,9 % žen. Časté pití nadměrných dávek alkoholu konzumovali především respondenti ve věku 35–44 let (17,6 %) a ve věku 15–24 let (13,2 %), nejnížší pak bylo ve skupině 55–64 let – tabulka 4.

GRAF 2: Frekvence konzumace alkoholu v posledních 12 měsících podle pohlaví (v %)

TABULKA 4: Frekvence pití 5 a více sklenic alkoholu* při jedné příležitosti podle pohlaví a věkových skupin mezi těmi, co konzumovali alkohol v posledních 12 měsících (v %)

Pití nadměrných dávek alkoholu	Muži	Ženy	15–24 let	25–34 let	35–44 let	45–54 let	55–64 let	Celkem
(Téměř) každý den	4,5	0,2	0,3	1,1	4,2	3,3	2,6	2,3
Každý týden	16,6	4,7	11,0	12,1	13,4	9,2	7,0	10,6
Každý měsíc	18,1	9,1	18,3	14,7	13,7	15,1	7,0	13,5
Méně často než jednou za měsíc	27,9	26,9	27,0	33,0	28,4	27,7	21,3	27,4
Nikdy v posledních 12 měsících	16,1	31,7	18,3	17,4	23,1	26,9	33,4	24,0
Nepil/a alkohol v posledních 12 měsících	16,8	27,3	25,1	21,7	17,2	17,8	28,7	22,1

Pozn.: *1 sklenice alkoholu odpovídá 0,5 litru alkoholického piva, 2 dcl vína nebo 4 cl destilátu; patří sem i kombinace více druhů alkoholu v tomto rozsahu.

Problémové užívání alkoholu – screeningový dotazník CAGE

Součástí dotazníku Národního výzkumu užívání návykových látek 2012 byla také screeningová škála CAGE používaná pro hodnocení rizikového a škodlivého nebo problémového pití alkoholu (Bühler et al. 2004; Bradley et al. 1998). Škála byla součástí dodatečných otázek zaměřených na konzumaci alkoholu po vypuknutí tzv. metanolové kauzy v září 2012, kdy se u vybraných respondentů zjišťoval charakter konzumace alkoholu v době zavedení omezení prodeje alkoholu s obsahem nad 20 % etanolu. Celkem na dodatkové otázky odpovídalo 1660 respondentů. Dotazník CAGE se skládal ze 4 otázek:

1. Cítil/a jste někdy potřebu své pití omezit? (Cut-down, C)
2. Podráždilo Vás někdy, když druzí kritizovali Vaše pití alkoholu? (Annoyed, A)
3. Měl/a jste někdy kvůli pití pocit viny? (Guilty, G)
4. Měl/a jste někdy potřebu pít alkohol hned po ránu, abyste se uklidnil/a nebo zbavil/a kocoviny? (Eye-opener, E)

Každé pozitivní odpovědi byl přidělen 1 bod, rozmezí skóre je tedy 0–4 body. Jedna a více pozitivních odpovědí značí rizikové pití alkoholu, při dvou a více pozitivních odpovědích se již jedná o známky škodlivého nebo problémového pití.

Necelá desetina dotázaných odpověděla, že jim někdy bylo doporučeno omezit své pití alkoholu (9,4 %), byli kritizováni za svoje pití alkoholu (8,8 %), měli pocit viny (9,9 %) nebo pili alkohol hned po ránu (5,9 %).

Alespoň jednu pozitivní odpověď na dané otázky uvedlo 19,3 % (95% CI: 17,2–21,3 %) respondentů (23,2 % mužů a 15,0 % žen), a spadají tak do kategorie rizikových konzumentů alkoholu – při přepočtu na dospělé populaci ČR se jedná o 1,25 až 1,55 mil osob. Škodlivé nebo problémové pití alkoholu (2 a více pozitivních odpovědí) se týká 9,3 % (95% CI: 7,8–10,8 %) populace (12,6 % mužů a 5,6 % žen), tj. absolutně 560 až 780 tis. osob. Výskyt rizikového pití je nejčastější ve věkové skupině 45–54 let, výskyt škodlivého nebo problémového pití ve věkové skupině 25–34 let – tabulka 5.

TABULKA 5: Výsledky škály CAGE a výskyt rizikového a škodlivého pití alkoholu (v % mezi těmi, kdo pili alkohol v posledních 12 měsících)

Skóre CAGE	Muži	Ženy	15–24 let	25–34 let	35–44 let	45–54 let	55–64 let	Celkem
Žádné riziko (0 bodů)	76,8	85,0	79,6	77,9	84,9	77,6	83,8	80,7
Nízké riziko (1 bod)	10,6	9,3	12,3	8,7	6,6	13,6	10,4	10,0
Škodlivé pití alkoholu (2–4 body)	12,6	5,6	8,1	13,5	8,5	8,8	5,8	9,3
Celkem rizikové pití alkoholu (1–4 body)	23,2	15,0	20,4	22,1	15,1	22,4	16,3	19,3

2/3 Užívání psychoaktivních léků

V rámci studie byl zjišťován rozsah užívání vybraných skupin psychoaktivních léků – léků na uklidnění (sedativ, anxiolytik) nebo nespavost (hypnotik) a léků na bázi opiátů/opioidů užívaných zejména proti bolesti. Do kategorie léků na uklidnění nebo nespavost byly zahrnuty benzodiazepiny, barbituráty, tzv. Z-léky a další psychoaktivní léky se silnou sedativní složkou (např. agonisté melatoninových receptorů a tricyklická a tetra-cyklická antidepresiva se sedativní složkou). Do kategorie léků na bázi opiátů/opioidů byly zahrnuty opioidní analgetika a také opiáty používané při substituční léčbě závislosti na opiátech. K tomuto bloku otázek byli respondenti vybaveni kartami se seznamem léků, které patří do sledované kategorie, aby se usnadnila orientace v léčivých přípravcích. U obou kategorií léků bylo také sledováno, o který lék se v případě pozitivní zkušenosti s užitím jednalo, jakým způsobem respondent lék získal a zda

užil léky v souladu s doporučením lékaře nebo lékárníka. Léky na uklidnění nebo nespavost užívalo v posledním roce 6,1 % dotázaných (4,1 % mužů a 8,0 % žen) – tabulka 1. Přibližně čtvrtina z nich užíla daný lék pouze jedenkrát, tři čtvrtiny užívaly přípravek nebo přípravky v posledních 12 měsících pravidelně. Respondenti, kteří na otázku odpověděli, uváděli nejčastěji Neuroil (21,1 %), Stilnox (10,2 %), Lexaurin (7,0 %) a Diazepam (5,5 %), případně jejich kombinaci. V posledních 30 dnech užívalo léky na uklidnění nebo nespavost 4,1 % dotázaných (2,5 % mužů a 5,7 % žen), celkem 2,1 % osob užívalo tyto léky 3krát týdně nebo častěji. Pravidelné užívání léků je časté ve věkové skupině 55–64 let, relativně vysoká je prevalence užívání léků na uklidnění a nespavost také ve věkové skupině 35–44 let – graf 3. Léky na bázi opiátů/opioidů užílo v posledních 12 měsících výrazně méně respondentů – 2,6 % (2,2 % mužů a 2,9 % žen);

Češi a alkohol v době prohibice

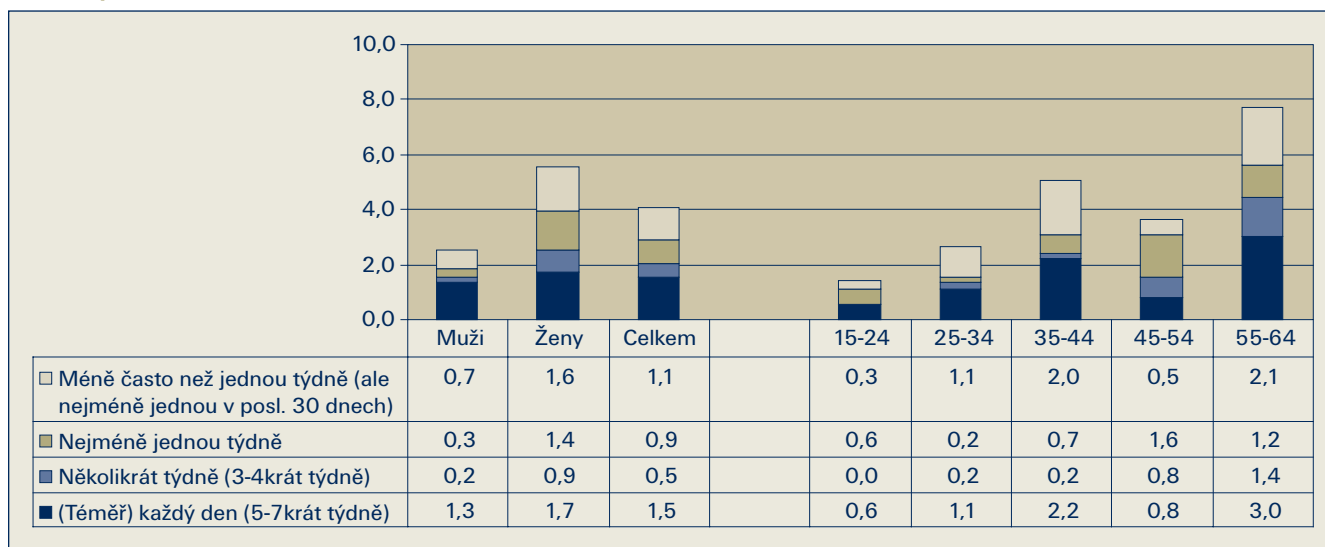
Na podzim 2012 došlo v ČR k hromadnému výskytu otrav metanolem po konzumaci tvrdého alkoholu, který vedl k dočasnému zákazu prodeje alkoholu s obsahem nad 20 % etanolu, který trval od 14. do 27. září 2012. Po vypuknutí metanolové kauzy v září 2012, kdy již probíhal sběr dat pro Národní výzkum užívání návykových látek 2012, byl k dotazníku připojen zvláštní modul, kterým se u vybraných respondentů zjišťoval charakter konzumace alkoholu v době zavedení prohibice. Celkem na dodatečné otázky odpovídalo 1660 respondentů.

Pití tvrdého alkoholu (tj. pití nápoje s koncentrací etanolu nad 20 % objemu) v posledních 30 dnech, tedy v době po zavedení prohibice, uvedlo 21 % dotázaných; polovina z nich jej konzumovala s frekvencí jednou týdně nebo častěji. Nejčastěji byly konzumovány ovocné destiláty typu slivovice nebo meruňkovice (47 % těch, co užívali tvrdý alkohol v posledním měsíci), likéry typu fernet nebo becherovka (29,0 %), vodka (23,7 %) a tuzemák (22,7 %).

Tvrdý alkohol získávali Češi před prohibicí nejčastěji v supermarketech (46,4 %), barech, restauracích, hospodách (40,4 %) a v pěstitelských pálenicích (15,8 %). Naopak stánky, kiosky nebo tržnice uvedlo jako zdroj alkoholu 3,9 % respondentů a benzinové pumpy, večerky nebo internet 2 % a méně. V době prohibice pocházel alkohol většinou z domácích zásob (53 %) nebo od příbuzných (23 %). Zdá se, že domácí zásoby má v ČR významný podíl konzumentů tvrdého alkoholu. Nejoblíbenějšími druhy tvrdého alkoholu jsou právě ty druhy, ve kterých se metanol na podzim r. 2012 vyskytl – tj. tuzemák, vodka, ovocné destiláty nebo „ovocné vodky“.

Pouze 32 % pravidelných konzumentů tvrdého alkoholu jej v době prohibice nepilo. Znamená to tedy, že více než dvě třetiny (68 %) pravidelných uživatelů tvrdého alkoholu jej pily nadále a od konzumace alkoholu je neodradila ani částečná prohibice (Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2012).

GRAF 3: Frekvence užívání léků na uklidnění a nespavost v posledních 30 dnech, podle pohlaví a věkových skupin (v %)

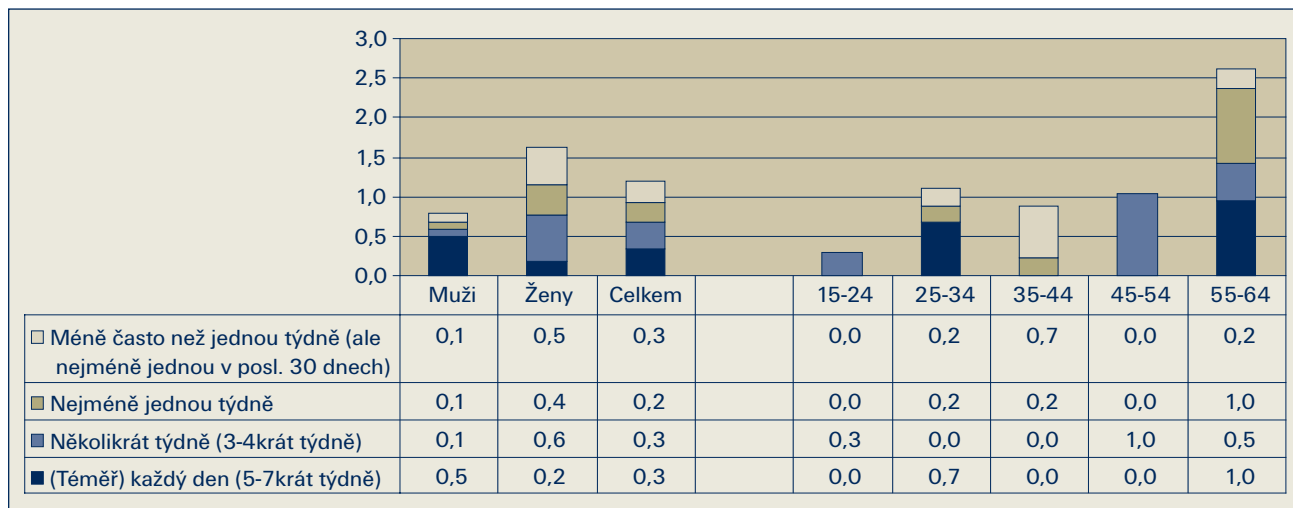
přibližně třetina je užívala pouze jednou a dvě třetiny je užívaly v posledním roce vícekrát nebo pravidelně. K nejčastěji uváděným přípravkům patřil Tramal, ostatní vyjmenované přípravky uvádělo minimum respondentů. Užití metadonu, Subutexu nebo Ravaty uvedli 3 respondenti. Stejně jako v případě léků na uklidnění a nespavost užívaly opioidní analgetika především ženy a respondenti ve věkové skupině 55–64 let – graf 4.

Respondenti nejčastěji získali psychoaktivní léky na lékařský předpis v lékárně (79,5 % v případě léků na uklidnění a nespavost

a 86,3 % v případě opiátů/opioidů). V případě sedativ a hypnotik byl významný podíl osob, zejména mužů, kteří lék získali od známého (10,7 %, resp. 19,0 %) nebo jiným než vyjmenovaným způsobem (3,3 %, resp. 7,1 %). I když léky na bázi opiátů/opioidů nelze v lékárně vydat jinak, než na lékařský předpis, 5,9 % respondentů uvedlo, že je zakoupili v lékárně bez předpisu – tabulka 6.

Většina dotázaných užívala léky v souladu s doporučením lékaře nebo lékárníka. Bez doporučení lékaře nebo jinak než dle pokynů

GRAF 4: Frekvence užívání léků na bázi opiátů/opioidů v posledních 30 dnech, podle pohlaví a věkových skupin (v %)

TABULKA 6: Způsob získání psychoaktivních léků a jejich užívání v souladu s doporučením lékaře nebo lékárníka (v % mezi těmi, co léky užíli v posledních 12 měsících)

Způsob získání léků	Sedativa, hypnotika			Opiáty a opioidní analgetika		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Získal/a na lékařský předpis v lékárně	69,0	85,0	79,5	81,0	90,0	86,3
Koupil/a bez předpisu v lékárně	4,8	6,3	5,7	4,8	6,7	5,9
Získal/a od známého	19,0	6,3	10,7	4,8	0,0	2,0
Koupil/a přes internet	0,0	1,3	0,8	0,0	0,0	0,0
Získal/a jiným způsobem	7,1	1,3	3,3	9,5	3,3	5,9
Užití podle doporučení lékaře nebo lékárníka						
Ano	76,2	97,6	90,4	77,3	90,3	84,9
Ne	23,8	2,4	9,6	22,7	9,7	15,1

lékaře užílo sedativa nebo hypnotika 9,6 % dotázaných a opioidy 15,1 % – mezi muži je téměř čtvrtina těch, co užívají léky jinak než v souladu s pokyny lékaře a mohou tak spadat do kategorie zneužívání psychoaktivních léků, obdobně jako 2 % žen v případě sedativ a hypnotik a 10 % žen v případě opioidů.

2/4 Užívání těkavých látek

Užití těkavých látek v životě uvedlo 0,9 % respondentů (1,5 % mužů a 0,3 % žen), jejich užití v posledním roce a posledním měsíci uvedlo méně než 0,5 % dotázaných. Jednalo se pouze o 2 muže ve věkové skupině 35–44 let, kteří uvádějí pravidelné užívání těkavých látek s každodenní frekvencí v horizontu posledních 30 dní.

3 ZKUŠENOSTI S UŽITÍM NELEGÁLNÍCH DROG

3/1 Přehled zkušeností s užitím drog v obecné populaci

V rámci Národního výzkumu užívání návykových látek 2012 byly podrobně sledovány zkušenosti populace s užitím konopných látek (marihuany nebo hašiše), extáze, pervitinu a amfetaminů, kokainu, heroinu, LSD a halucinogenních hub (lysohlávek). Do studie byly dále zařazeny nové psychoaktivní látky (tzv. nové rostlinné a nové syntetické drogy). Výskyt zkušeností s hlavními typy drog byl sledován ve třech časových horizontech: jako zkušenost celoživotní, zkušenost v posledním roce a zkušenost v posledním měsíci.

TABULKA 7: Prevalence užití nelegálních drog v obecné populaci (15–64 let) podle pohlaví (v %)

Nelegální droga	Celý život			12 měsíců			30 dní		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Marihuana nebo hašiš	34,9	21,2	27,9	13,1	5,3	9,2	6,8	2,0	4,4
Extáze	5,0	2,2	3,6	0,7	0,5	0,6	0,2	0,0	0,1
Pervitin nebo amfetaminy	3,4	1,7	2,5	0,7	0,3	0,5	0,3	0,1	0,2
Kokain	3,8	0,9	2,3	0,8	0,0	0,4	0,3	0,0	0,1
Heroin	1,2	0,0	0,6	0,4	0,0	0,2	0,3	0,0	0,1
LSD	4,4	1,2	2,8	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Halucinogenní houby	7,7	2,9	5,3	1,2	0,3	0,7	0,4	0,1	0,2
Nové rostlinné drogy	0,9	0,6	0,7	0,1	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0
Nové syntetické drogy	0,4	0,4	0,4	0,3	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1

TABULKA 8: Celoživotní prevalence užití nelegálních drog v populaci podle pohlaví a věkových skupin (v %)

Typ drogy	Muži	Ženy	15–24 let	25–34 let	35–44 let	45–54 let	55–64 let	Celkem
Marihuana nebo hašiš	34,9	21,2	42,8	48,3	29,7	12,4	6,7	27,9
Extáze	5,0	2,2	4,8	9,1	3,3	0,3	0,2	3,6
Pervitin nebo amfetaminy	3,4	1,7	3,1	5,6	2,9	0,5	0,2	2,5
Kokain	3,8	0,9	2,5	4,7	2,9	0,8	0,5	2,3
Heroin	1,2	0,0	0,3	1,1	1,1	0,0	0,2	0,6
LSD	4,4	1,2	4,8	5,8	3,1	0,3	0,0	2,8
Halucinogenní houby	7,7	2,9	10,0	10,2	4,5	1,8	0,2	5,3
Nové rostlinné drogy	0,9	0,6	1,7	1,6	0,0	0,5	0,0	0,7
Nové syntetické drogy	0,4	0,4	0,9	0,9	0,4	0,0	0,0	0,4

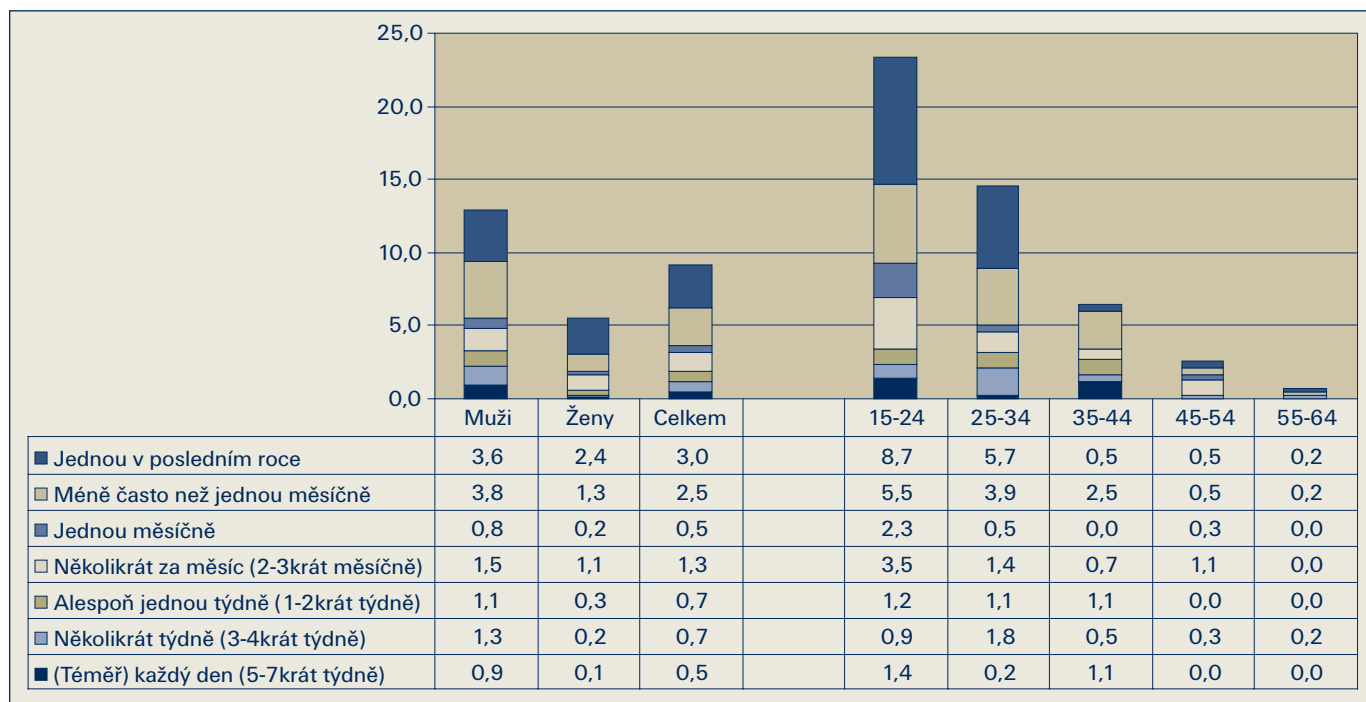
Nejčastěji užitou nelegální drogou v obecné populaci byly konopné látky – zkušenost s nimi uvedlo 27,9 % respondentů (34,9 % mužů a 21,2 % žen) ve věku 15–64 let. Druhou nejčastěji užitou drogou byly halucinogenní houby (lysohlávky), které užilo 5,3 % dotázaných (7,7 % mužů a 2,9 % žen), následované extází, kterou uvedlo 3,6 % (5,0 % mužů a 2,2 % žen). Poměrně vyrovnané jsou zkušenosti s užitím pervitinu nebo

amfetaminů, kokainu a LSD (2,3–2,8 %), zatímco zkušenosti s heroinem jsou na nízké úrovni (0,6 %) – tabulka 7. Muži uváděli 2–4krát vyšší zkušenosti s užitím nelegálních drog, a to v případě všech sledovaných typů drog. Největší rozdíly se týkaly zkušenosti s užitím kokainu a LSD. Zkušenosti s užitím nelegálních drog v životě významně častěji uváděli respondenti v nejmladších věkových skupinách 15–24 let a 25–34 let; ve

TABULKA 9: Prevalence užití konopných látek v posledních 12 měsících a posledních 30 dnech podle pohlaví a věkových skupin (v %)

Prevalence užití konopných látek	Muži	Ženy	15–24 let	25–34 let	35–44 let	45–54 let	55–64 let	Celkem
V posledních 12 měsících	13,1	5,3	23,1	14,4	6,2	2,9	0,7	9,2
V posledních 30 dnech	6,8	2,0	11,0	7,0	3,4	1,1	0,2	4,4

GRAF 5: Frekvence užívání konopných látek v posledních 12 měsících podle pohlaví a věkových skupin (v %)

věkové skupině 25-34 let jsou dokonce vyšší než v nejmladší věkové skupině – tabulka 8.

V kategorii tzv. nových psychoaktivních drog byly sledovány rostlinné a syntetické látky s halucinogenním, stimulačním nebo sedativním účinkem, které jsou nově na trhu a jejichž účinky jsou často přirovnávány k účinkům známých nelegálních drog jako jsou marihuana, pervitin, extáze, kokain apod., ale které zároveň nejsou na seznamu kontrolovaných drog nebo do něj byly čerstvě zařazeny v posledních letech.

Některou z těchto látek užilo alespoň jednou v životě 1,1 % dotázaných, častěji se jednalo o nové rostlinné drogy (téměř ve všech případech šlo o šalvěj divotvornou). Užití nových psychoaktivních drog bylo častější mezi muži a v nejmladších věkových skupinách.

3/2 Užívání konopných látek

V horizontu posledních 12 měsíců (resp. posledních 30 dnů) je výskyt užívání nelegálních drog v obecné populaci na velmi nízké úrovni, pouze v případě konopných látek uvedlo užití 9,2 % (resp. 4,4 %) respondentů – tabulka 9. Přibližně 60 % z nich užilo marihuanu nebo hašiš pouze jedenkrát v posledním roce nebo s frekvencí méně často než jednou měsíčně, 20 % lze považovat za příležitostné uživatele marihuany (užívali s frekvencí 1–3krát měsíčně) a 20 % za pravidelné uživatele (užívali nejméně jednou týdně nebo častěji). Při přepočtu podílu pravidelných uživatelů konopných látek na celou populaci se jedná o 1,9 % (95% CI: 1,3–2,5 %) osob ve věku 15–64 let (3,3 % mužů a 0,6 % žen), ovšem až 3,5 % (95% CI: 1,4–5,2 %) mladých dospělých ve věku 15–24 let; odhadem se tedy jedná o 138 000 (94 000–182 000) osob ve věku 15–64 let, z toho přibližně 42 000 (17 000 – 63 000) mladých dospělých – graf 5. Mezi těmi, kteří uvedli užití marihuany nebo hašiše v posledních

TABULKA 10: Léčebné užití konopí v životě podle pohlaví a věkových skupin (v %)

Léčebné užití konopí	Muži	Ženy	15-24 let	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	Celkem
Ano, v posledních 12 měsících	10,4	12,5	12,5	9,4	12,7	8,1	10,7	10,7
Ano, dříve než v posledních 12 měsících	5,4	7,4	7,4	7,8	6,0	3,9	3,8	5,8
Ne	84,2	80,2	80,2	82,8	81,3	87,9	85,5	83,6

12 měsících, bylo dále zjišťováno, od koho naposledy získali marihuanu, kde, jakým způsobem a jak s ní dále naložili. Ukázalo se, že 65,0 % dotázaných získalo marihuanu nebo hašiš od kamaráda, dalších 18,9 % od známého a 6,1 % uvedlo, že si marihuanu sám/sama vypěstoval/a. V přepočtu na celou populaci ve věku 15–64 let se jedná o cca 0,5 % osob, kteří konopné látky pro vlastní potřebu pěstovali, tj. cca 36 000 osob. Zatímco ženy častěji uváděly jako zdroj marihuany svého známého, ale také příbuzného nebo partnera (7,3 % žen oproti 1,6 % mužů), muži častěji pěstovali nebo získávali od neznámého člověka (4,8 % mužů) nebo dealera (2,4 %). Ženy neuvedly neznámého člověka ani dealera ani v jednom případě. Zatímco nejmladší věkové skupiny uváděly jako zdroj marihuany kamaráda, příbuzného nebo partnera, starší respondenti uváděli známého; nejvyšší podíl dotázaných, kteří uvedli pěstování jako zdroj marihuany, byl ve věkové skupině 45–54 let (27,3 %) a 35–44 let (19,2 %).

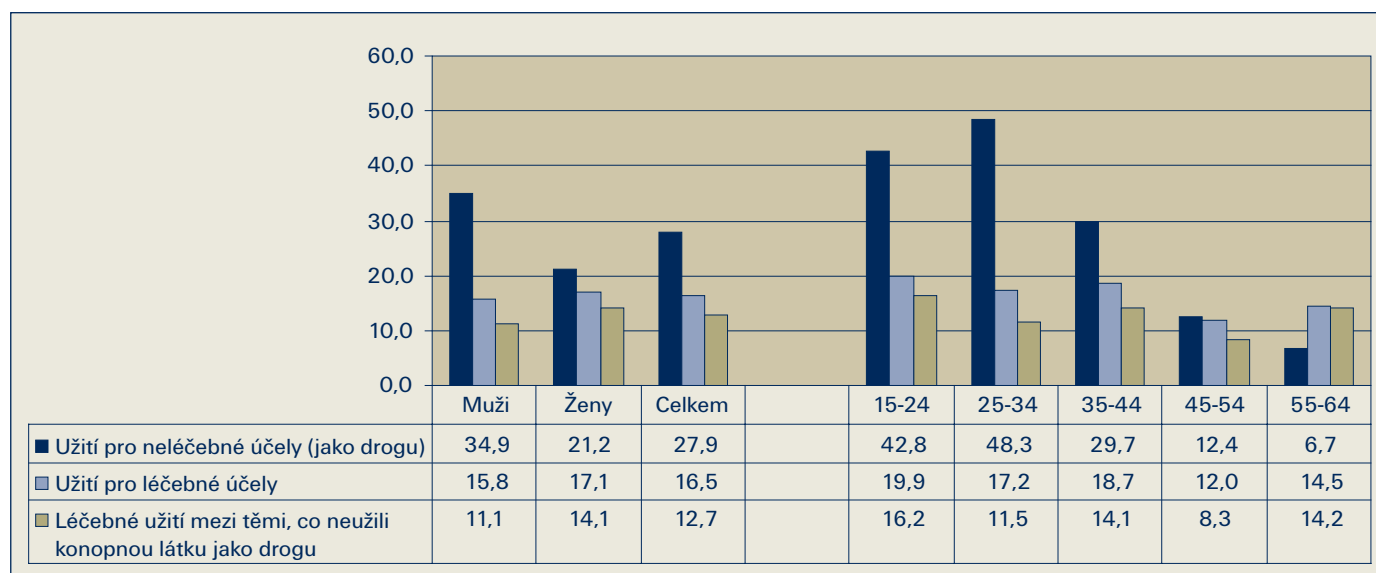
Celkem 35,0 % získalo naposledy marihuanu doma nebo doma u někoho jiného (31,5 % mužů a 44,6 % žen), 25,0 % na veřejném prostranství (tj. na ulici, v parku, na nádraží) a 33,3 % v baru, restauraci, klubu, na diskotéce nebo na koncertě. Celkem 65,4 % naposledy marihuanu získalo tak, že ji sdílelo s někým dalším, 19,6 % dostala zadarmo a pouhých 6,7 % uvedlo, že marihuanu nebo hašiš koupilo. V přepočtu na celou populaci

ve věku 15–64 let se jedná o cca 0,6 % osob, kteří uvedli nákup konopných látek, tj. o cca 44 000 osob. Nákup marihuany nebo hašiše nejčastěji uváděli respondenti ve věku 15–24 let.

Celkem 16,5 % dotázaných uvedlo, že někdy v životě užili konopí z léčebných důvodů (15,8 % mužů a 17,1 % žen) – tabulka 10. Léčebné užití uváděli častěji respondenti v mladších věkových skupinách (15–24 let, následované skupinou 35–44 let). Ve věkové kategorii 45–54 let je zcela vyrovnaný rozsah užívání konopných látek pro léčebné a neléčebné účely, ve věkové skupině 55–64 let je dokonce vyšší podíl respondentů, kteří uvedli užití konopí z léčebných důvodů oproti těm, kteří konopí užili z neléčebných důvodů – graf 6. V přepočtu na celou populaci ve věku 15–64 let se jedná o cca 1,2 mil. osob (95% CI: 1,1–1,3 mil. osob), které uvedly užití konopné látky z léčebných důvodů. Respondenti, kteří konopí z léčebných důvodů užili, nejčastěji uváděli kožní důvody užití (51,4 % dotázaných), užití z důvodu bolesti (36,4 %) a z důvodů ztuhlosti (7,3 %). Nejčastější příčinou uváděných potíží tak bylo kožní onemocnění (50,9 %), následované onemocněním kloubů (23,4 %).

Vzhledem k důvodům užití konopí uváděli respondenti nejčastěji užití ve formě masti (87,8 %), dále ve formě konopného výtažku (5,5 %) a kouření samotného konopí (5,2 %). Užití v jídle nebo nápoji uvedlo celkem 7,0 % dotázaných.

GRAF 6: Prevalence užití konopných látek z neléčebných a léčebných důvodů (v %)

Problémové užívání konopných látek – screeningový dotazník CAST

V roce 2012 byla součástí dotazníku Národního výzkumu užívání návykových látek také screeningová škála CAST (Cannabis Abuse Screening Test) používaná pro hodnocení problémového nebo rizikového užívání konopných látek (Piontek et al. 2008; Legleye et al. 2007; Beck and Legleye, 2008). Škála se skládala ze 6 otázek, které se týkaly posledních 12 měsíců, a odpovídali na ni jen respondenti, kteří uvedli užití konopných látek v horizontu posledního roku:

1. Užil/a jste někdy marihuanu nebo hašiš před polednem?
2. Užil/a jste někdy marihuanu nebo hašiš, když jste byl/a sám/sama?
3. Měl/a jste problémy s pamětí, které podle vás mohly souviset s užíváním marihuany nebo hašiše?
4. Řekli vám někdy vaši přátelé nebo rodinní příslušníci, že byste měl/a omezit nebo přestat užívat marihuanu nebo hašiš?
5. Zkusil/a jste omezit nebo přestat užívat marihuanu nebo hašiš, ale nepodařilo se vám to?
6. Měl/a jste někdy problémy kvůli vašemu užívání marihuany nebo hašiše (např. hádka, rvačka, nehoda, špatné výsledky ve škole)?

Každé pozitivní odpovědi byl přidělen 1 bod, rozmezí skóre je tedy 0–6 bodů. Nula nebo jeden bod značí žádné nebo nízké riziko, 2–3 body značí mírné nebo střední riziko a při 4 nebo více pozitivních odpovědích se jedná o známky vysokého rizika problémového užívání konopných látek.

Třetina respondentů uvedla, že užila v průběhu posledních 12 měsíců marihuanu nebo hašiš před polednem nebo marihuanu užila o samotě (33,9 %, resp. 31,2 %). Přibližně 20 % dotázaných uvedlo, že mělo problémy s pamětí nebo jim přátelé nebo rodinní příslušníci doporučili omezit nebo přestat užívat marihuanu (18,8 %, resp. 20,4 %). Desetina respondentů zkusila v posledních 12 měsících s marihuanou přestat, ale bez úspěchu, nebo měla problémy v důsledku užití marihuany (12,6 %, resp. 10,8 %). Výskyt všech sledovaných aspektů je výrazně vyšší u mužů a nejvyšší ve věkové skupině 35–44 let.

Z rozložení odpovědí se ukázalo, že pro více než dvě třetiny současných uživatelů konopných látek nepředstavuje užívání žádné nebo jen nízké riziko (68,9 %). Naopak 17,5 % respondentů spadalo do kategorie mírného/středního rizika a 13,7 % dotázaných (18,0 % mužů a 3,6 % žen) do kategorie vysokého rizika v souvislosti s užíváním konopných látek – tabulka 11. Podíl osob ve vysokém riziku odpovídá cca 1,2 % (95% CI: 0,7–1,7 %) populace ve věku 15–64 let (2,2 % mužů a 0,2 % žen), podíl osob ve středním riziku pak 1,6 % (95% CI: 1,0–2,1 %) populace (2,2 % mužů a 0,9 % žen). Při přepočtu na populaci ve věku 15–64 let se jedná odhadem o 87 000 (51 000–123 000) uživatelů konopných látek ve vysokém riziku a o dalších cca 116 000 (73 000–153 000) osob ve středním riziku v důsledku užívání konopných látek.

TABULKA 11: Výsledky škály CAST a výskyt rizikového užívání marihuany (v % těch, co užili konopí v posledních 12 měsících)

Škála CAST	Muži	Ženy	15–24 let	25–34 let	35–44 let	45–54 let	55–64 let	Celkem
Rizikové užívání – mezi těmi, co užili konopí v posledních 12 měsících								
Žádné nebo nízké riziko (0–1 bod)	64,8	78,2	70,9	66,7	63,0	81,8	50,0	68,9
Mírné nebo střední riziko (2–3 body)	17,2	18,2	16,5	25,4	0,0	18,2	50,0	17,5
Vysoké riziko (4 a více bodů)	18,0	3,6	12,7	7,9	37,0	0,0	0,0	13,7
Rizikové užívání – v obecné populaci								
Žádné nebo nízké riziko (0–1 bod)	95,5	98,8	93,3	95,2	97,7	99,5	99,8	97,2
Mírné nebo střední riziko (2–3 body)	2,2	1,0	3,8	3,7	0,0	0,5	0,2	1,6
Vysoké riziko (4 a více bodů)	2,3	0,2	2,9	1,1	2,3	0,0	0,0	1,2

4 DOSTUPNOST DROG A SUBJEKTIVNÍ VNÍMÁNÍ RIZIK

4/1 Dostupnost drog

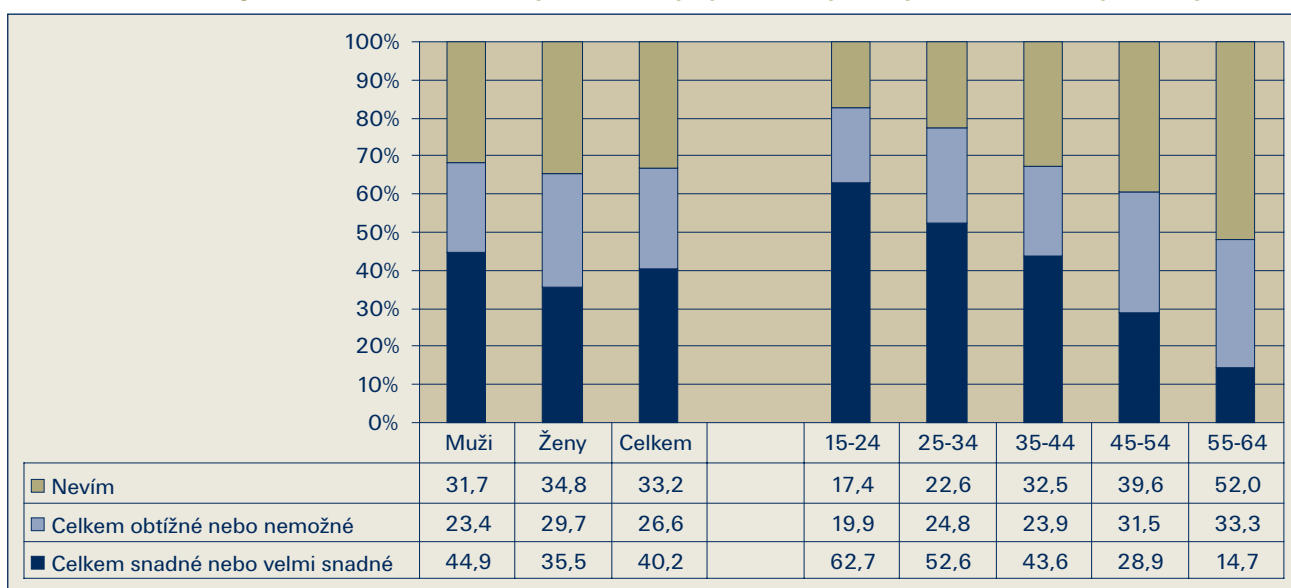
Národní výzkum užívání návykových látek 2012 zjišťoval také subjektivně vnímanou dostupnost nelegálních drog, a to prostřednictvím otázky, jak obtížné by pro respondenta podle jeho názoru bylo sehnat si sledovanou návykovou látku během 24 hodin, pokud by o to stál/a. Konopné látky by si celkem snadno nebo velmi snadno dokázalo obstarat 40,2 % respondentů (44,9 % mužů a 35,5 % žen). Nejsnáze by si marihuanu nebo hašiš dokázali obstarat respondenti v nejmladší věkové skupině (62,7 % by si celkem snadno dokázalo drogu obstarat), s věkem respondentů subjektivně vnímaná dostupnost

marihuany klesá, a naopak narůstá podíl těch, kteří na danou otázku nedokážou odpovědět – graf 7.

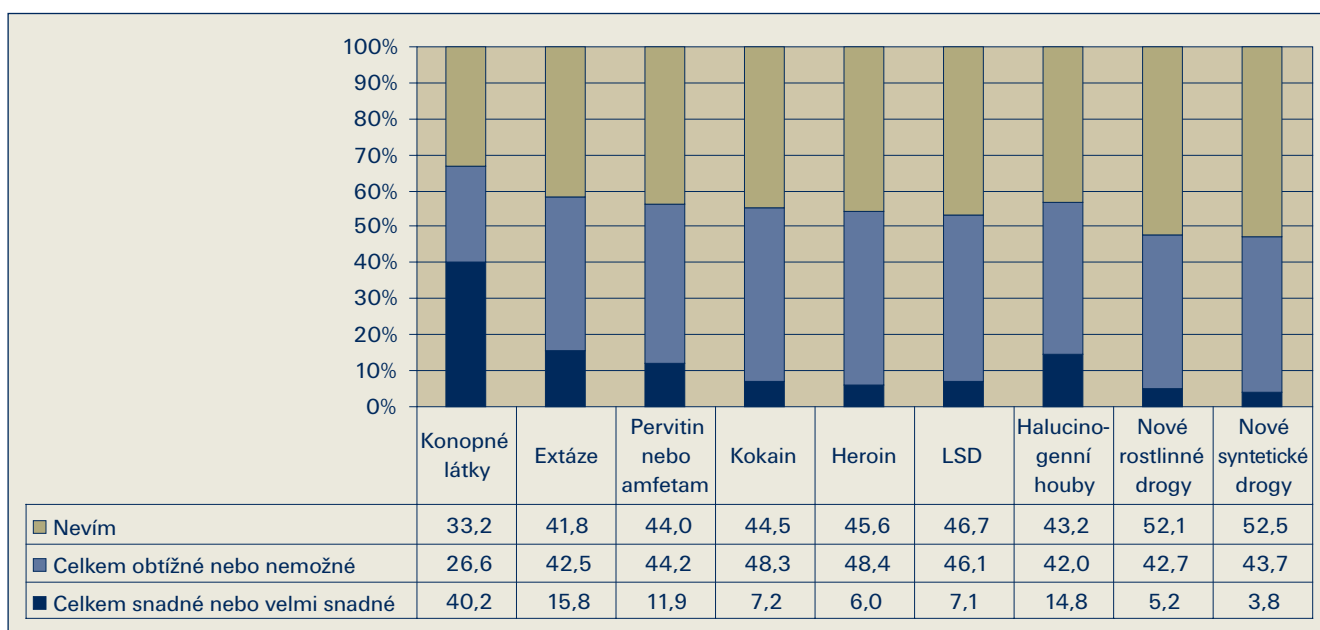
Celkem 16,0 % respondentů uvedlo, že jim byla marihuana nebo hašiš v posledních 12 měsících nabídnuta (21,2 % mužů a 11,0 % žen). Nabídku konopné drogy v posledním roce uvedla téměř polovina respondentů ve věkové skupině 15–24 let (40,7 %) a téměř čtvrtina respondentů ve věku 25–34 let.

V pořadí druhou nejsnáze dostupnou drogou je extáze (celkem snadno nebo velmi snadno by ji dokázalo sehnat 15,8 % respondentů), na třetím místě jsou halucinogenní houby (14,8 %).

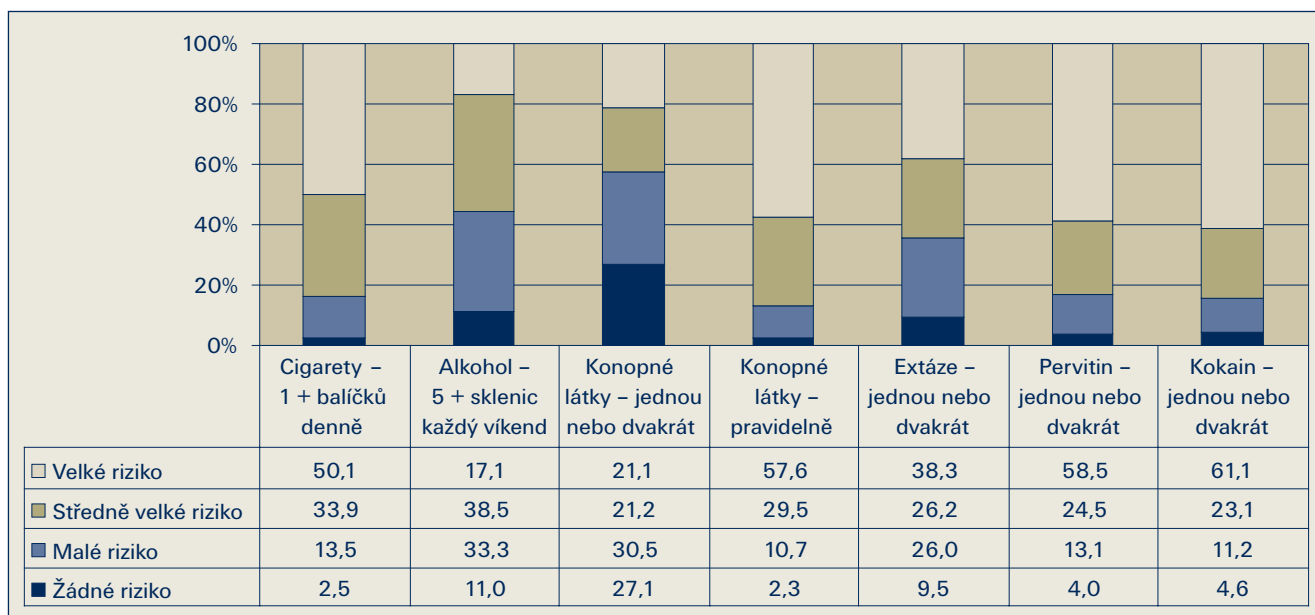
GRAF 7: Subjektivně vnímaná dostupnost konopných látek podle pohlaví a věkových skupin (v %)

GRAF 8: Subjektivně vnímaná dostupnost sledovaných nelegálních drog v obecné populaci 15–64 let (v %)

GRAF 9: Vnímání rizik spojených s užitím vybraných návykových látek (v %)

S výjimkou konopných látek uvedlo více než 40 % respondentů, že by pro ně obstarání drog bylo celkem obtížné nebo dokonce nemožné, dalších více než 40 % nedokázalo dostupnost drog posoudit – graf 8.

4/2 Vnímání rizik spojených s užíváním drog

Studie se zaměřila také na to, nakolik podle respondentů ohrožuje člověk své zdraví (ať už fyzické nebo psychické), pokud pravidelně kouří více než balíček cigaret denně, pravidelně pije alkohol v nadměrných dávkách, experimentuje jednou nebo dvakrát v životě s vybranými drogami (konopné látky, extáze, pervitin a kokain) nebo pravidelně kouří marihuanu nebo hašiš. Za nejméně rizikové ze sledovaného chování považovali respondenti jednorázový experiment s konopnými látkami – 57,7 % dotázaných považovalo experiment s marihuanou za bezrizikový nebo uváděli jen malé riziko v souvislosti s jejich užitím (63,8 % mužů a 51,7 % žen). Žádná nebo malá rizika spojená s experimentem s marihuanou uváděli nejčastěji

respondenti v nejmladších věkových kategoriích 15–24 let a 25–34 let. Celkem 20,5 % dotázaných ve věku 15–24 let a 21,3 % dotázaných ve věku 25–34 let považuje za bezrizikové nebo jen málo rizikové i pravidelné kouření marihuany nebo hašiše.

Za více rizikové než experiment s konopnými látkami je považována i pravidelná konzumace nadměrných dávek alkoholu každý víkend (žádné nebo malé riziko uvedlo 44,3 % dotázaných) a pravidelné kouření cigaret (16,0 %). Stejný podíl respondentů jako u pravidelného kouření uvádělo více než 80 % dotázaných středně velké nebo velké riziko spojené s jednorázovým užitím pervitinu a kokainu – graf 9.

Gambling – hraní sázkových her

Součástí Národní studie užívání návykových látek 2012 byl i okruh otázek zaměřených na hraní sázkových her – podrobněji se sledovalo hraní na výherních hracích přístrojích (VHP, automatech), videoloterijních terminálech (VLT) a hraní na jiných technických zařízeních typu elektromechanická ruleta nebo elektronický karetní stůl, dále sázkové hry hrané v kasinu (např. živá ruleta, karetní hry nebo hra v kostky v kasinu), karetní turnaje mimo objekt kasina, kurzové sázení v kamenných pobočkách sázkových kanceláří (např. sázení na sportovní utkání nebo dostihové závody), on-line kurzové sázky a jiné sázkové on-line hry. Dále se sledovalo také sázení prostřednictvím číselných loterií, okamžité loterie typu stíracích losů a drobné sázky s přáteli nebo rodinou o finanční obnos.

Hlavní zdroje informací

- Beck, F. and Legleye, S. (2008) Measuring cannabis-related problems and dependence at the population level. In: EMCDDA, (Ed.) A cannabis reader: global issues and local experiences, vol. II, Luxembourg: EMCDDA]
- Bradley, K.A., Bush, K.R., McDonell, M.B., Malone, T. and Fihn, S.D. (1998) Screening for problem drinking : Comparison of CAGE and AUDIT. Journal of General Internal Medicine 13, 379-388.
- Běláčková, V., Nechanská, B., Chomynová, P. and Horáková, M. (2012) Celopopulační studie užívání návykových látek a postojů k němu v České republice v roce 2008. Praha: Úřad vlády České republiky.
- Bühler, A., Kraus, L., Augustin, R. and Kramer, S. (2004) Screening for alcohol-related problems in the general population using CAGE and DSM-IV: characteristics of congruently and incongruently identified participants. Addictive Behaviors 29, 867-878.
- European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2002) Handbook for Surveys on Drug Use Among the General Population. Lisbon: EMCDDA. Notes: Final Report. EMCDDA Project CT.99.EP.08 B
- Legleye, S., Karila, L., Beck, F. and Reynaud, M. (2007) Validation of the CAST, a general population Cannabis Abuse Screening Test. Journal of Substance Use 12, 233-242.
- Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti (2012) Češi a alkohol v době prohibice. Praha: Úřad vlády ČR. Notes: Tisková zpráva, zveřejněná dne 14.12.2012
- Piontek, D., Kraus, L. and Klempova, D. (2008) Short scales to assess cannabis-related problems: a review of psychometric properties. Substance Abuse, Treatment, Prevention and Policy 3, 25
Notes: Published online 2008 December 2.
- SC&C, s. r. o. (2012) Národní výzkum užívání návykových látek 2012. Praha: SC&C, s.r.o. Notes: Technická zpráva z výzkumu. Nepublikováno.

Oznámení NMS a užitečné odkazy

■ Veškeré publikace vydané Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti včetně všech čísel Zaostřeno na drogy jsou v elektronické podobě ke stažení na:

<http://www.drogy-info.cz/index.php/publikace>. Případné objednávky tištěných publikací zasílejte na email: grygarova.marketa@vlada.cz.

■ Mapa pomoci: <http://www.drogy-info.cz/index.php/map/> – změny kontaktních údajů zasílejte na email: grygarova.marketa@vlada.cz.

■ Kalendář akcí: <http://www.drogy-info.cz/index.php/calendar/> – informace o vzdělávacích akcích a seminářích v adiktologii nebo zajímavých pro obor adiktologie, které je možno v kalendáři zveřejnit, zasílejte na email: grygarova.marketa@vlada.cz.

■ Informace o celoživotním vzdělávání v oboru adiktologie jsou dostupné na <http://www.adiktolog.cz/>.

■ Reedice projektu „Když musíš, tak musíš“: dvd s 6 dokumentárními filmy o drogách – objednávky zasílejte na email:

grygarova.marketa@vlada.cz.

■ Aplikace UniData a PrevData k evidenci klientů a intervencí v drogových službách včetně uživatelské podpory:

<http://www.drogovesluzby.cz/>.

■ Monitoring médií na drogy-info.cz:

<http://www.drogy-info.cz/index.php/info/monitor>.

■ Internetová stránka Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost: <http://www.emcdda.europa.eu/>.

■ V termínu 17.–20. září 2013 se v Praze uskuteční 14. ročník konference Evropské federace terapeutických komunit (EFTC) – bližší informace najdete na <http://www.conference.cz/EFTC2013/>.

Zaostřeno na drogy

Vydává ■ Úřad vlády České republiky
nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1
IČO 00006599

Adresa redakce ■ Vladislavova 4, Praha 1, tel. 296 153 222

Odpovědný redaktor ■ Mgr. Lucie Grolmusová

Autor tohoto čísla ■ Mgr. Pavla Chomynová

Toto číslo vyšlo 8. 4. 2013. Vychází nejméně 6x ročně.
Evidenční číslo Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 14088.

ISSN 1214-1089

Neprodejné. Distribuci zajišťuje vydavatel.

© Úřad vlády České republiky, 2013

Toto číslo Zaostřeno na drogy připravilo Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti.

Editor tohoto čísla: MUDr. Viktor Mravčík